



KONINKRIJK BELGIË

Federale Overheidsdienst

**Buitenlandse Zaken,**

**Buitenlandse Handel en**

**Ontwikkelingssamenwerking**

# Vademecum

## Adel (P3)



Directie Adel en Ridderorden

Juni 2023

.be

## Inhoudsopgave

1	De taken van de dienst Adel.....	3
2	Attesten van adeldom.....	4
2.1	Aanvragen van privépersonen en de dienst burgerlijke stand van Belgische gemeenten en steden .....	4
2.1.1	Voor een persoonlijk attest: .....	4
2.1.2	In het kader van het opstellen van een geboorteakte: .....	4
2.2	Aanvragen van Belgische posten in het buitenland.....	5
3	De Consultatieve Commissie voor het toekennen van adellijke gunsten en eretekens van hoge graad .....	6
3.1	Procedure Consultatieve Commissie .....	6
4	De Raad van Adel .....	7
4.1	Procedures van de Raad van Adel .....	7
4.1.1	Vergunning van adeldom : Het lichten van open brieven.....	7
4.1.2	Vergunning van adeldom: de open brieven.....	7
4.1.3	Vergunning van adeldom : De creatie van het wapenschild .....	8
4.1.4	Erkenning van adeldom.....	8
5	FAQ.....	9
5.1	Belgen en buitenlandse adellijke titels .....	9
5.2	Buitenlanders en Belgische adellijke titels.....	9
5.3	Belgen in het buitenland en Belgische adellijke titels.....	9
5.4	De keuze van de familienaam en het adellijk statuut .....	9

# 1 De taken van de dienst Adel

Ieder jaar verleent de Koning adellijke gunsten en eretitels van hoge graad aan verdienstelijke landgenoten. Die verlening vereist uitdrukkelijk de medeondertekening van de Minister van Buitenlandse Zaken.

Het is de dienst Adel die optreedt als secretariaat van de twee gespecialiseerde instanties die hieromtrent advies verstrekken aan de Minister van Buitenlandse Zaken, die op haar beurt verslag uitbrengt aan de Koning. Deze instanties zijn de Consultatieve Commissie voor het toekennen van adellijke gunsten en voor het verlenen van eretekens van hoge graad en de Raad van Adel.

Ten tweede stelt de dienst, in opdracht van de Raad van Adel, attesten van adeldom op voor personen die tot de officiële adel van het Koninkrijk behoren. Bij elke aanpassing in het rijksregister of de opstelling van akten van de burgerlijke stand dient een nieuw attest van adeldom aangevraagd te worden. Zonder dit attest kan een adellijke titel niet verschijnen in het rijksregister of op akten van burgerlijke stand.

Naast deze kerntaken brengt de dienst Adel ook advies uit aan de Minister van Justitie in bepaalde dossiers van naamsverandering.

## 2 Attesten van adeldom

Een attest van adeldom stelt het adellijk statuut vast van personen die tot de officiële Adel van het Koninkrijk België behoren.

Aanvragen voor het verkrijgen van een adelsattest vinden plaats in het kader van een geboorteaangifte, een huwelijk, een overlijden of een aanpassing in het rijksregister.

Die aanvragen kunnen zowel gedaan worden door de ambtenaar van burgerlijke stand als door personen die tot de Belgische adel behoren. Voor elke administratieve handeling is een nieuw attest van adeldom nodig.

### 2.1 Aanvragen van privépersonen en de dienst burgerlijke stand van Belgische gemeenten en steden

Attesten van adeldom dienen aangevraagd te worden bij het e-mailadres [attest.adel-noblesse@diplobel.fed.be](mailto:attest.adel-noblesse@diplobel.fed.be).

Vooraleer de dienst een attest kan opstellen, hebben we nood aan de volgende informatie:

#### 2.1.1 Voor een persoonlijk attest:

- De volledige familienaam van de betrokkene
- Alle voornamen van de betrokkene
- Het identificatienummer in het nationaal rijksregister van de betrokkene

#### 2.1.2 In het kader van het opstellen van een geboortekte:

- De volledige familienaam van het kind
- Alle voornamen van het kind
- Geboortedatum en -plaats van het kind
- De volledige familienaam en de voornamen van de vader
- Het identificatienummer in het nationaal rijksregister van de vader
- De volledige familienaam en de voornamen van de moeder
- Het identificatienummer in het nationaal rijksregister van de moeder
- Plaats en datum van het burgerlijk huwelijk van de ouders

Indien de dienst niet over deze informatie beschikt, kan het attest niet opgesteld worden.

Deze attesten gaan uit van de Raad van Adel en worden bijgevolg ondertekend door de griffier van de Raad. Ze worden steeds verstuurd vanuit de bovengenoemde mailbox.

## **2.2 Aanvragen van Belgische posten in het buitenland**

Een Belgische post in het buitenland dient het attest van adeldom aan te vragen via officiële mail gericht aan de directie P3. De mail moet minstens de voornaam, de naam en het rijksregisternummer van de persoon in kwestie bevatten.

De attesten gaan uit van de Raad van Adel en worden bijgevolg ondertekend door de griffier van de Raad. Ze worden steeds verstuurd door de directie P3 via officiële mail.

### 3 De Consultatieve Commissie voor het toekennen van adellijke gunsten en eretekens van hoge graad

De Consultatieve Commissie adviseert de Minister van Buitenlandse Zaken inzake de vergunning van adellijke gunsten en eretekens van hoge graad. De Minister brengt op haar beurt verslag uit aan de Koning die elk jaar adellijke gunsten verleent.

Het adviesorgaan komt meerdere keren per jaar samen met als doel het opstellen van twee lijsten:

- 1) een lijst met namen van personen die in aanmerking komen voor een **ereteken van hoge graad**.
- 2) een lijst met namen van personen die in aanmerking komen voor een **adellijke gunst**.

De Consultatieve Commissie is enkel een **adviesorgaan**. Het verlenen van een adellijke gunst is enkel voorbehouden aan de Koning met de medeondertekening van de Minister van Buitenlandse Zaken.

Een adellijke gunst kan bestaan uit het verlenen van erfelijke of persoonlijke adeldom voor de begunstigde maar houdt soms ook de verlening van een erfelijke of persoonlijke titel in. In België bestaan de volgende adellijke titels: jonkheer/jonkvrouw, ridder, baron/barones, burggraaf/burggravin, graaf/gravin, markies/markiezin, hertog/hertogin en prins/prinses.

#### 3.1 Procedure Consultatieve Commissie

Elk verzoek tot verlening van adeldom is een gunst en geen recht. Dergelijk verzoek moet telkens gericht worden aan de Minister van Buitenlandse Zaken of aan de Koning. Indien dat niet het geval is, is het verzoek onontvankelijk.

Er zijn geen vormvereisten voor het verzoek voor een adellijke gunst of een ereteken van hoge graad, maar het is wel aangeraden om een uitgebreid CV van de persoon die u voorstelt bij uw verzoek toe te voegen.

## 4 De Raad van Adel

### 4.1 Procedures van de Raad van Adel

#### 4.1.1 Vergunning van adeldom : het lichten van open brieven

Nadat de Koning een adellijke gunst per koninklijk besluit verleent, heeft de begunstigde bij publicatie van dat koninklijk besluit enkel de toelating om adelbrieven te lichten en behoort de begunstigde nog niet tot de officiële adel of kan deze nog geen adellijke titel voeren. Het koninklijk besluit zelf heeft immers niet als gevolg dat de gunst van kracht gaat. Pas wanneer adelbrieven gelicht worden, de Koning de adelbrief ondertekent en het diploma officieel geregistreerd is, gaat de gunst werkelijk in.

Aan de procedure van het lichten van open brieven zijn kosten verbonden: de adelbrief wordt door een zelfstandig heraldisch kunstenaar vervaardigd. De Raad van Adel werkt met vier geaggregeerde kunstenaars die elk hun eigen stijl en eigen prijzen hanteren.

Bovendien moeten er voor de registratie van de open brieven ook nog registratie- en kanselarijrechten worden betaald, neerkomend op €746,20. De kosten om de open brieven te vervaardigen worden aan de kunstenaar betaald.

Daarnaast wordt een adellijke titel aanzien als een onderdeel van de identiteit van een persoon. Als gevolg daarvan dient de gemeente van de begunstigde, nadat de adelbrieven gelicht zijn, de titel op te nemen onder rubriek TI 012 in het rijksregister. De titel dient ook te verschijnen op de identiteitskaart van de betrokkene. Ten einde dit aan te passen ontvangt de begunstigde na het lichten van de open brieven een attest van adeldom dat hij/zij aan de gemeente dient te bezorgen.

#### 4.1.2 Vergunning van adeldom: de open brieven

De open brieven worden vervaardigd door een heraldisch kunstenaar en ondertekend door de Koning, de Minister van Buitenlandse Zaken, de griffier en Voorzitters van de Raad van Adel en door de Inspecteur van het Registratiebureau waar de open brieven werden geregistreerd. Het bestaat uit verschillende delen:

- 1) Een gedeelte met de persoonlijke informatie van de betrokkene, zijn/haar verwezenlijkingen en de (draagwijdte) van de gunst die de Koning hem/haar verleent
- 2) De beschrijving en de tekening van het wapenschild van de betrokkene
- 3) De benodigde handtekeningen
- 4) De informatie over de registratie van de adelbrieven

Om die adelbrieven op te stellen, dient de betrokkene ons **een geboorteakte** voor te leggen zodat de juiste persoonlijke informatie opgenomen kan worden in het diploma.

### 4.1.3 Vergunning van adeldom : de creatie van het wapenschild

Elke persoon die een adellijke gunst verkrijgt, gaat een wapenschild voeren. Op de eerste afspraak bij de griffier van de Raad van Adel krijgt de begunstigde voorbeelden voorgeschoteld van hoe het wapenschild eruit zou kunnen zien. Een lid van de Raad van Adel begeleidt de nieuwe begunstigde bij de creatie van het volledige wapenschild.

Het is uiteindelijk de heraldisch kunstenaar die de open brieven met inbegrip van het wapenschild opstelt. De Raad van Adel werkt samen met vier geaggregeerde kunstenaar. De open brieven moeten steeds goedgekeurd worden door de leden van de Raad.

Indien de betrokkene wenst gebruik te maken van een **familiewapen**, dient hij/zij te bewijzen dat hij/zij in rechte, mannelijke, legitieme lijn afstamt van de persoon die het wapen heeft gevoerd. De aanvraag tot erkenning van het familiewapen zal aanhangig gemaakt worden bij de Raad van Adel die een gunstig advies dient te verlenen vooraleer dit wapen mag gevoerd worden.

### 4.1.4 Erkenning van adeldom

Ook erkenning van adeldom is een gunst en geen recht. Net zoals bij verzoeken in verband met vergunningen van adeldom, dienen verzoeken gericht te worden aan de Minister van Buitenlandse Zaken of aan de Koning. Indien dat niet het geval is, is het verzoek onontvankelijk.

Een verzoek tot erkenning van adeldom kan enkel ingediend worden door personen die over de Belgische nationaliteit beschikken en een duidelijke band met België hebben.

De verzoeker is zelf verantwoordelijk om het onweerlegbare bewijs aan te reiken dat zijn/haar familie voor de Franse Revolutie tot de adel behoorde. Het gebruik van een wapenschild door de familie of aanwijzingen dat bepaalde familieleden 'heren' waren, wijzen niet noodzakelijk op een adellijke status en hebben geen enkele adellijke betekenis.

Daarnaast dient er niet alleen bewezen te worden dat de familie daadwerkelijk tot de adel behoorde, maar dient ook aangetoond te worden dat men in directe mannelijke (patrilineaire) lijn afstamt van deze voorouders. Dit moet per generatie worden aangetoond op basis van onweerlegbare bewijzen. Dergelijk bewijs kan alleen bestaan uit stukken in de vorm van gewaarmerkte kopieën van officiële documenten zoals, geboorte- of doopakten, huwelijksakten en -contracten, overlijdensakten, (en voor de periode vóór de Franse Revolutie) kopieën uit de parochieregisters, adelsdiploma's, ...

Het komt de dienst Adel niet toe deze bewijzen op te zoeken, te verzamelen of voor te leggen. De bewijslast ligt volledig bij de verzoeker.



## 5 FAQ

### 5.1 Belgen en buitenlandse adellijke titels

Buitenlandse titels die aan Belgen worden toegekend, hebben in België geen enkele betekenis en kunnen ook geen voorwerp uitmaken van een bovengenoemde erkenningsprocedure.

Een persoon met de Belgische nationaliteit mag geen buitenlandse adellijke titels dragen. Het dragen van een buitenlandse titel is zelfs strafbaar op grond van artikel 230 van het Strafwetboek.

### 5.2 Buitenlanders en Belgische adellijke titels

Het is mogelijk, maar eerder ongebruikelijk, dat een persoon die niet over de Belgische nationaliteit beschikt een adellijke gunst verkrijgt van de Koning. Die titel kan de begunstigde voeren in België. Of de persoon de titel in andere landen mag voeren, hangt af van de lokale wetgeving.

Families die tot de officiële adel van het Koninkrijk behoren maar die niet meer over de Belgische nationaliteit beschikken, blijven voor België leden van de officiële adel en mogen hun rechten in verband met het voeren van een titel blijvend laten gelden in België.

### 5.3 Belgen in het buitenland en Belgische adellijke titels

Families die tot officiële adel van het Koninkrijk behoren en in het buitenland wonen maar wel over de Belgische nationaliteit beschikken mogen hun rechten in verband met het voeren van een titel laten gelden. Hun titel dient bijgevolg dus ook te verschijnen op (Belgische) officiële documenten.

### 5.4 De keuze van de familienaam en het adellijk statuut

De keuze van de familienaam van de ouders voor hun kind heeft gevolgen voor de overdracht van adeldom:

De Raad van Adel is van mening dat :

- Als de naam van de vader wordt gekozen wordt de adel en de titel aan het kind overgedragen (indien ook voldaan wordt aan de bepalingen vastgelegd in de open brieven).
- Als er wordt gekozen voor de naam van de vader gevolgd door de naam van de moeder is er ook sprake van overdracht van adeldom van vaderszijde en eventuele titel (indien ook aan de bepalingen uit de open brieven voldaan wordt).
- Indien de naam van de moeder wordt gekozen is er geen overdracht van adeldom of van een mogelijke titel, zelfs indien de vader en/of de moeder tot de adel behoren.

- Indien er wordt gekozen voor de naam van de moeder gevolgd door de naam van de vader is er ook geen overdracht van adeldom en mogelijke titel.